

Povećanja visine trošarine na cigarete i etilni alkohol

Željka Marinović, dipl. oec.

Uredbom o visini trošarine na duhanske prerađevine i duhanske proizvode povećava se visina trošarine na cigarete, dok na ostale duhanske prerađevine i duhanske proizvode visina trošarine ostaje ista. Uredbom o visini trošarine na alkohol i alkoholna pića povećava se visina trošarine na etilni alkohol, dok na ostala alkoholna pića (pivo, vino, međuproizvod i ostala pića dobivena vrenjem, osim piva i vina) visina trošarine ostaje ista. Predmetne Uredbe predstavljaju integralni dio četvrtog kruga porezne reforme. Ukazujemo da trošarinski obveznici i ostale osobe koje drže cigarete radi prodaje krajnjim potrošačima (npr. kiosci, trgovine, ugostiteljski objekti i druga maloprodajna mjesta) od 1. siječnja 2019. godine više nisu dužni popisati zalihe cigarete koje se nalaze kod njih u prometu te obračunati i platiti razliku trošarine na cigarete kada se poveća visina trošarine na cigarete kao i kada se poveća maloprodajna cijena cigareta.

1. Uvod

Zakonom o trošarinama (Nar. nov., br. 106/18 i 121/19 - dalje u tekstu: ZOT-a) uređuje se, između ostaloga, trošarinski sustav oporezivanja duhanskih prerađevina i duhanskih proizvoda te alkohola i alkoholnih pića. Provedbene odrede koje uređuju postupanje u primjeni Zakona o trošarinama sadržane su u Pravilniku o trošarinama (Nar. nov., br. 1/19 i 1/20 dalje u tekstu: POT-a). Trošarinsko postupanje s duhanskim prerađevinama i duhanskim proizvodima te alkoholom i alkoholnih pićem počinje se primjenjivati nakon provedbe carinskog postupka puštanja robe u slobodan promet, odnosno trošarinsko postupanje započinje kada duhanske prerađevine dobiju status domaće robe (status robe Unije).

Pod duhanskim prerađevinama smatraju se cigarete, cigare, cigarilosi i duhan za pušenje (sitno rezani duhan za savijanje cigareta i ostali duhan za pušenje).

Sustavom trošarinskog oporezivanja od 1. siječnja 2017. godine uvedeni su kao predmet oporezivanja duhanski proizvodi namijenjeni udisanju pare, bez procesa izgaranja, a koji se mogu smatrati supstitutima za duhanske prerađevine (cigarete, cigare, cigarilose, sitno rezani duhan za savijanje cigareta i ostali duhan za pušenje) i odnose se na:

- prerađeni duhan namijenjen zagrijavanju (grijani duhanski proizvod)
- tekućinu namijenjenu konzumiranju u elektroničkoj cigareti ili drugoj elektroničkoj napravi, neovisno o tome sadrži li nikotin (e-tekućina)
- druge proizvode koji udovoljavaju naprijed navedenim uvjetima, a nisu grijani duhanski proizvod odnosno e-tekućina, i na-

laze se u prometu na tržištu Republike Hrvatske (novi duhanski proizvodi).

Europskim trošarinskim zakonodavstvom nisu obuhvaćeni duhanski proizvodi odnosno na iste se ne primjenjuju pravila oporezivanja koja vrijede za predmete harmoniziranog trošarinskog oporezivanja - duhanske prerađevine te države članice mogu primijeniti nacionalni porez.

Duhanski proizvodi i duhanske prerađevine su proizvodi prikladni za pušenje, ali razlikuju se u tome da su duhanski proizvodi namijenjeni udisanju pare bez procesa izgaranja (zagrijavaju se, a ne gore) i koji se smatraju supstitutima za duhanske prerađevine, dok kod duhanskih prerađevina konzumacijom dolazi do procesa izgaranja i otpuštanja dima. Duhanske prerađevine pri puštaju u potrošnju na teritoriju RH moraju biti označeni duhanskim markicama Ministarstva financija RH, dok za duhanske proizvode nije propisana obveza označavanja Ministarstva financija. Trošarinski obveznici duhanskih prerađevina su prije preuzimanja duhanskih markica obvezni položiti instrument osiguranja plaćanja trošarine na duhanske prerađevine. Nadalje trošarinski obveznici na duhanske proizvode nisu dužni položiti instrument osiguranja plaćanja trošarine niti prijaviti Središnjem uredu Carinske uprave maloprodajnu cijenu po kojoj se duhanski proizvodi puštaju u potrošnju na teritoriju RH niti se moraju pri Ministarstvu poljoprivrede upisati u odgovarajući upisnike (Upisnik o proizvođačima, uvoznicima i izvoznicima i markama duhanskih proizvoda). Kretanje duhanskih proizvoda ne podliježe općim pravilima Sustava kontrole kretanja trošarinskih proizvoda (EMCS) u sustavu odgode plaćanja trošarine ili kretanja trošarinskih proizvoda puštenih u potrošnju između država članica Europske unije, već se kretanje odvija uz uobičajenu komercijalnu ispravu (račun, predračun,

otpremnicu i dr.). Kretanje duhanskih proizvoda mora pratiti komercijalni dokument.

Od 1. siječnja 2020. godine trošarinskim obveznicima na duhanske prerađevine ukida se obveza dostavljanja mjesečnih izvješća nadležnom carinskom uredu od 20. dana u mjesecu za protekli mjesec. Trošarinski obveznik na duhanske proizvode dostavljaju carinskom uredu nadležnom prema svome sjedištu, odnosno prebivalištu mjesečno izvješće do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po isteku obračunskog razdoblja putem aplikacije e-Trošarine i to: uvoznik kada zahtjeva carinski postupak puštanja duhanskih proizvoda u slobodan promet na teritoriju Republike Hrvatske te mu obveza obračunavanja trošarine na duhanske proizvode nastaje pri uvozu danom nastanka carinskog duga u skladu s carinskim propisima o obračunu i naplati carinskog duga; proizvođač kada isporučuje duhanske proizvode iz svoga skladišta (proizvedene, prethodno uvezene iz treće države i/ili unesene iz druge države članice Europske unije te smještene u skladište proizvođača u sustavu odgode plaćanja trošarine), odnosno kada duhanske proizvode koristi za svoju konačnu potrošnju; ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta na duhanske prerađevine kada isporučuje duhanske proizvode iz trošarinskog skladišta (prethodno uvezene iz treće države i/ili unesene iz druge države članice Europske unije te smještene u trošarinsko skladište u sustavu odgode plaćanja trošarine), odnosno kada duhanske proizvode koristi za svoju konačnu potrošnju; trgovac kada prima duhanske proizvode iz druge države članice Europske unije. Mjesečno izvješće ne podnosi se za mjesec u kojem nije bilo promjena podataka o stanju zaliha, primljenim, unesenim, proizvedenim, otpremljenim i uvezenim trošarinskim proizvodima te podataka o obračunatoj trošarini.

Kategorija alkohola i alkoholnih pića obuhvaća sljedeće predmete oporezivanja: pivo, vino, ostala pića dobivena vrenjem osim piva i vina, međuproizvodi i etilni alkohol.

Pri utvrđivanju trošarinskog statusa vrste alkohola i alkoholnih pića, bitna su tri kriterija:

- 1) u koju se tarifnu oznaku Kombinirane nomenklature (KN) proizvod razvrstava
- 2) koliki je volumni udio stvarnoga alkohola u tim proizvodima (volumni udio stvarnog alkohola je volumni postotak alkohola mjereno pri temperaturi od 20 °C, a označava se % volumnog alkohola)
- 3) način ili postupak na koji je dobiven alkohol. Razlikujemo tri postupka ovisno o tome je li:
 - ukupna količina alkohola sadržana u gotovom proizvodu dobivena isključivo fermentacijom ili da je alkohol sadržan u gotovom proizvodu nastao vrenjem
 - proizveden bez obogaćivanja ili je obogaćen, tj. dodavan je šećer i/ili drugi proizvodi nastali vrenjem grožđa (mošt, koncentrirani mošt)
 - dodavan alkohol (čisti etilni alkohol ili neki drugi destilirani proizvod).

Etilni alkohol se označava posebnom markicom Ministarstva financija kada je u pakiranju od 0,25 do 5,00 litara. Iznimno markica MF-a ne moraju biti označeni proizvodi obuhvaćeni tarifnom oznakom KN 2207 - nedenaturirani etilni alkohol s volumnim udjelom alkohola 80 % ili većim; etilni alkohol i ostali alkoholi, denaturirani, bilo kojega volumnog udjela alkohola, kao i proizvodi obuhvaćeni tarifnim oznakama KN 2207 i 2208 s volumnim udjelom alkohola većim od 1,2 % vol. koji su sastavni dio nekog proizvoda razvrstanog u drugo poglavlje Kombinirane nomenklature carinske tarife (npr. parfemi, toaletne vode, vlažne maramice, čokolada i ostali kakao proizvodi, sladoled, proizvodi za uljepšavanje ili šminjanje, pripravci za kosu,

pripravci za higijenu usta i zubi, pripravci za brijanje, dezodoransi, površinski aktivni pripravci, za pranje, čišćenje, dezinficijensi, pripravci protiv smrzavanja).

Trošarinski obveznik je dužan čuvati trošarinske isprave, a najduže 10 godina nakon isteka godine na koju se ti dokumenti odnose. U istome roku mora čuvati u izvornom, elektroničkom obliku koji sadrži napredni elektronički potpis elektroničke trošarinske obrasce, njihove ispravke i druge podatke koje elektroničkim putem podnosi Carinskoj upravi te obavijesti koje elektroničkim putem primi od Carinske uprave.

Za poslovanje u trošarinskom sustavu prema ZOT-a se ne naplaćuju upravne pristojbe. Obrasci i evidencije propisani POT-a mogu se prilagođavati automatskoj obradi podataka s tim da se moraju osigurati najmanje propisani podaci.

Tabelarni pregled predmeta oporezivanja i visina trošarina propisanih ZOT-a mogu se naći na Internet stranici Carinske uprave pod linkom: <https://carina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Trosarine/WEB//Tabelarni%20pregled%20predmeta%20oporezivanja%20i%20visina%20trošarina%20propisanih%20ZOT-om.pdf>

Za cjelovit uvid u trošarinske propise i neslužbeni pročišćeni tekst Zakona o trošarinama i Pravilnika o trošarinama te upute dostupne su na internetskim stranicama Carinske uprave, pod linkom <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/2727>

2. Trošarina na duhanske prerađevine i duhanske proizvode

2.1. Povećanje visine trošarine na cigarete

Uredba o visini trošarine na duhanske prerađevine i duhanske proizvode (Nar. nov., br. 33/2020.; u nastavku: Uredba dp) stupila je na snagu 1. travnja 2020.

Uredbom o visini trošarine na duhanske prerađevine i duhanske proizvode ispunjava se obveza iz članka 149. ZOT-a prema kojem je Vlada Republike Hrvatske dužna donijeti uredbu najkasnije u roku dvije godine od dana stupanja na snagu toga Zakona.

Uredbom se povećava visine trošarine na cigarete i iznos minimalne trošarine na cigarete, i to:

- specifična trošarina u iznosu od 370,00 kuna za 1000 komada cigareta (rast od 12%)
- proporcionalna trošarina 34 % od maloprodajne cijene cigareta
- minimalna trošarina na cigarete u iznosu od 824,00 kuna za 1000 komada cigareta (rast od 9,80%), te

Visina trošarine se ne mijenja u odnosu na:

- sitno rezani duhan i ostali duhan za pušenje i iznosi 600,00 kn za 1 kilogram,
- cigare i cigarilose i iznosi 600,00 kn za 1000 komada,
- e-tekućina i iznosi 0,00 kn za 1 mililitar,
- grijani duhanski proizvod i novi duhanski proizvod i iznosi prema visini trošarine propisanoj za ostali duhan za pušenje.

S obzirom na cigarete kao najvažniju kategoriju duhanskih prerađevina, među državama članicama postoje značajne razlike u visinama trošarina na cigarete, a iste mogu narušiti funkcioniranje zajedničkoga tržišta. Prema podacima Europske komisije (stanje s 1.3.2019. godine), manju ukupnu trošarinu i/ili minimalnu trošarinu od Republike Hrvatske imaju Bugarska (najniža trošarina u Europskoj uniji - minimalna trošarina je 90,5001 €/1000 komada cigareta), Mađarska, Litva, Poljska, Rumunjska i Slovačka.

Povećanjem visine trošarine na cigarete postigao bi se određeni stupanj usklađenosti među visinama trošarina na cigarete koje se primjenjuju u državama članicama, a što može pridonijeti smanjenju prijevara i krijumčarenja cigareta unutar Europske unije.

Tijekom pregovora i nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji (u razdoblju od 1.1.2010. do 3.12.2018) provedeno je postupno usklađivanje visine trošarine na cigarete (9 korekcija) radi dostizanja minimalne visine trošarine na cigarete donošenjem uredbi (dosegnuto Uredbom koja je stupila na snagu 19.12.2017. godine).

U Republici Hrvatskoj ukupna trošarina u ponderiranoj prosječnoj maloprodajnoj cijeni cigareta (WAP) iznosi 106,36 € za 1000 komada cigareta odnosno 2,13 € po paketiću (koji sadrži 20 komada cigareta) i minimalna trošarina 101,87 € za 1000 komada cigareta odnosno 2,04 € po paketiću (koji sadrži 20 komada cigareta). Visinama trošarine osiguralo bi se da udio trošarine u ponderiranoj prosječnoj maloprodajnoj cijeni cigareta (WAP) iznosi 62,13% (za 2019. iznosi 59,13%), a što je u skladu s minimalnom trošarinom na cigarete koja prema pravnoj stečevini EU iznosi:

- najmanje 60% prosječne ponderirane maloprodajne cijene cigareta puštenih u potrošnju
- minimalno 90 € za 1000 komada cigareta bez obzira na prosječnu ponderiranu maloprodajnu cijenu cigareta puštenih u potrošnju.

Kod e-tekućine je rastuće tržište elektroničkih cigareta i spremnika za njihovo punjenje te posljedično tome i značajan rast oporezivih količina e-tekućina u Republici Hrvatskoj u prvih jedanaest mjeseci 2019. godine (216 % u odnosu na 2018. godinu), kao i pozitivne visine trošarine na e-tekućine propisane u pojedinim državama članicama Europske Unije te trećim državama u okruženju.

3. Predmet oporezivanja, trošarinska osnovica i visina trošarine na duhanske prerađevine i duhanske proizvode

3.1. Predmet oporezivanja, trošarinska osnovica i visina trošarine na duhanske prerađevine

Duhanskim prerađevinama smatraju se: cigarete, cigare, cigarilos i duhan za pušenje (sitno rezani duhan za savijanje cigareta i ostali duhan za pušenje). Predmetom oporezivanja trošarinom na duhanske prerađevine ne smatraju se primjerice slijedeći proizvodi: duhan za žvakanje; duhan za šmrkanje; duhan za oralnu potrošnju (snus-zabranjena prodaja stavljanje na tržište u RH odnosno EU); proizvod koji ne sadrže duhan i koji se koriste isključivo u medicinske svrhe i definirani su kao lijek prema posebnim propisima; tube koje su namijenjene za punjenje duhanom; listići koji služi za uvijanje duhana i izradu cigareta za pušenje; drveni ugljen koji se koristi kao goreće sredstvo za vodenu lulu koji sagorijeva žarenjem bez vidljivog dima i plamena i nije namijenjen pušenju.

3.2. Predmet oporezivanja

3.2.1. Cigareta

Cigaretama se smatraju:

- smotuljci duhana koji su prikladni za pušenje kao takvi, a koji nisu cigare ni cigarilos u smislu odredaba Zakona o trošarinama,
- smotuljci duhana koji se jednostavnim neindustrijskim postupkom umeću u tuljce od cigaretnog papira,

- smotuljci duhana koji se jednostavnim neindustrijskim postupkom umataju u cigaretni papir.

Cigaretama se također smatraju i proizvodi koji u cijelosti ili djelomično sadrže tvari koje nisu duhan i ispunjavaju gore navedene uvjete.

Trošarina se ne plaća na cigarete koje se za vlastitu uporabu proizvode ručno ili nekim jednostavnim uređajem (ručni mehanički uređaji za motanje ili punjenje cigareta koji nisu prikladni za komercijalnu proizvodnju cigareta) pod uvjetom da su cigarete izrađene od duhanske prerađevine (sitno rezanog duhana) na koju je plaćena trošarina i da nisu namijenjene prodaji odnosno ne puštaju se u promet. Međutim, ako je zatečena gotova duhanska prerađevina – cigareta koja je izrađena od duhanske prerađevine ili duhanske sirovine koja je predmet nezakonitog postupanja, tada se obračun trošarine vrši u visini propisanoj za cigarete, pri čemu se proporcionalna trošarina obračunava u odnosu na najviše prijavljenu maloprodajnu cijenu cigareta u RH.

3.2.2. Cigara i cigarilos

Cigarama i cigarilosima smatraju se smotuljci duhana prikladni za pušenje koji su s obzirom na svojstva i uobičajena očekivanja potrošača namijenjeni isključivo za pušenje ako:

- imaju vanjski omotač od prirodnog duhana,
- su punjeni usitnjenim miješanim duhanom i imaju vanjski omotač normalne boje cigare od rekonstituiranog duhana koji u cijelosti obavlja proizvod, uključujući filter gdje je to primjeren, ali ne obavlja usnik kod cigara s usnikom, gdje jedinična težina bez filtra ili usnika nije manja od 2,3 g i nije veća od 10 g i opseg na najmanje jednoj trećini duljine cigare nije manji od 34 mm.

Cigarilosu su cigare koje ispunjavaju gore nabrojane uvjete čija neto težina na 1000 kom. ne prelazi 3,00 kg. Cigarama i cigarilosima se također smatraju i proizvodi koji djelomično sadrže tvari koje nisu duhan i ispunjavaju gore nabrojane uvjete.

3.2.3. Duhan za pušenje

Duhanom za pušenje smatra se ostali duhan za pušenje i sitno rezani duhan za savijanje cigareta. Odredbama trošarinskih propisa u smislu određenja duhana za pušenje kao duhanske prerađevine, proizlazi razgraničenje između sitno rezanog duhana koji se prodaje ili je namijenjen prodaji za savijanje cigareta s jedne strane te ostalog duhana za pušenje s druge strane koji nije namijenjen za savijanje cigareta. Kod provedbe trošarinskog nadzora ako se utvrdi da je duhanska prerađevina predmet nezakonitog postupanja, potrebno je utvrditi kršenje i drugih odredbi trošarinskih propisa (npr. obilježavanje duhanskim markicama MF, poštivanje općih pravila kretanja, ispunjavanje obveze podnošenja propisanih izvješća i dr.). Nadalje treba sagledati namjenu odnosno svrhu u koju će se koristiti duhanska prerađevina. Primjerice da li će se duhan za pušenje koristiti za savijanje cigareta ili za lulu, da bi se mogla odrediti visina trošarine odnosno trošarinski status radi li se o sitno rezanom ili ostalom duhanu koji je rezan ili na drugi način usitnjen, svinut ili prešan u blokove i prikladan za pušenje bez daljnje industrijske obrade.

3.2.3.1. Ostali duhan za pušenje

Ostali duhan za pušenje je:

- duhan koji je rezan ili na drugi način usitnjen, svinut ili prešan u blokove i prikladan za pušenje bez daljnje industrijske obrade,
- otpad duhana koji je prikladan za pušenje i stavljen u prodaju na malo, a koji nije cigareta, cigara i cigarilos. Otpadom

duhana smatraju se ostaci listova duhana i nusproizvodi nastali preradom duhana ili proizvodnjom, obradom ili preradom duhanskih preradevina.

Tako npr. duhan za šišu (okusi mandarina, limun, ChocoMint, vanilija, pistaccio, kokos, CocaCola, Capuccino) smatra se ostalim duhanom za pušenje. Ostalim duhanom za pušenje smatraju se primjerice: melasa za nargilu koja je namijenjena za konzumiranje u nargilama (marke Mazaya – sastav duhan, melasa, glicerol okus); homogenizirani ili rekonstituirani duhan (duhanska folija); duhan za nargilu AL FAKHER; melasa marke Stoney; paste za nargile, proizvod Melasa Herbal Hukka proizvođača »Soex« Indija koji se koristi za pušenje u nargilama, bez obzira što se radi o biljnoj melasi za nargilu, bez duhana i nikotina i koji prema senzorskim svojstvima predstavlja smeđu usitnjenu smjesu pomiješanu s šećerom, aromatičnog mirisa. Pri određivanju trošarinskog statusa dotičnog proizvoda odlučna je činjenica da se isti proizvod može pušiti bez daljnje industrijske obrade, neovisno o njegovom sadržaju tvari koje u cijelosti nisu duhan.

3.2.3.2. Sitno rezani duhan za savijanje cigareta

Duhan za pušenje smatra se i sitno rezani duhan za savijanje cigareta u kojem s obzirom na ukupnu masu duhanskih čestica više od 25% duhanskih čestica ima širinu reza manju od 1,5 mm. Tako primjerice sitno rezani duhan za savijanje cigareta smatra se DIET duhan (ekspanzirani duhan).

ZOT na nacionalnom nivou propisuje da je predmet oporezivanja i duhanska sirovina ako se utvrdi nepravilnost odnosno nezakonito postupanje ili raspolaganje s duhanskom sirovinom. U tom slučaju smatra se da je namijenjena korištenju za savijanje cigareta te nastaje obveza obračunavanja i plaćanja trošarine prema trošarinskoj osnovici i visini trošarine koja je propisana na sitno rezani duhan za savijanje cigareta. Duhanskom sirovinom se u smislu ZOT-a smatra duhan koji je ubran, neovisno o stupnju njegove prerade ili obrade, a koji se u smislu čl. 82. st.1. ZOT-a ne smatra duhanskom preradevinom.

Duhanom za pušenje također se smatraju i proizvodi koji u cijelosti ili djelomično sadrže tvari koje nisu duhan i ispunjavaju gore navedene uvjete.

3.3. Trošarinska osnovica i visina trošarine na duhanske preradevine

Na cigare i cigarilose propisana je specifična trošarina u određenom iznosu za količinu od 1000 komada. Na sitno rezani duhan za savijanje cigareta i ostali duhan za pušenje propisana je specifična trošarina u određenom iznosu za količinu od 1 kg. Trošarinska osnovica na cigarete je 1000 komada i maloprodajna cijena. Pri obračunu specifične trošarine na cigarete obračun se vrši za stvarni broj komada u paketiću čija je dužina bez filtra ili usnika do 8 cm. Za one cigarete čija dužina bez filtera ili usnika prelazi 8 cm, obračun trošarine se vrši za povećani broj komada u paketiću odnosno povećava se za jednu cigaretu svaka daljnja 3 cm dužine smotuljka duhana bez filtra ili usnika. Primjerice na cigarete bez filtra ili usnika dužine do 8 cm čiji je broj komada u paketiću 20, obračun trošarine će se izvršiti za 20 kom s obzirom da se cigareta čija je dužina bez filtra ili usnika do 8 cm smatra jednom cigaretom. Na cigarete bez filtra ili usnika dužine 9 cm čiji je stvaran broj komada u paketiću 20, obračun trošarine će se izvršiti za 40 kom cigareta s obzirom da se cigareta čija je dužina bez filtra ili usnika od 8 cm do 11 cm smatra dvjema cigaretama. Na cigarete čija maloprodajna cijena nije prijavljena, a pušta se u potrošnju na teritoriju RH (primjerice uvozi u putničkom prometu više od 200 kom cigareta), za potrebe obračuna i plaćanja trošarine, proporcionalna trošarina obračunava se u odnosu na najviše prijavljenu maloprodajnu cijenu cigareta u RH. Na utvrđenu trošarinsku osnovicu izračunava se trošarina i to specifična i proporcionalna prema visini važećoj na dan nastanka trošarinske obveze. Specifična trošarina je uvijek ista neovisno o promjeni maloprodajne cijene cigareta. Trošarina na cigarete plaća se kao specifična trošarina propisana u određenom iznosu za količinu od 1000 komada cigareta i kao proporcionalna trošarina propisana u određenom postotku od zadnje važeće maloprodajne cijene cigareta. Za potrebe obračuna i plaćanja trošarina na cigarete čija maloprodajna cijena nije prijavljena, proporcionalna trošarina obračunava se u odnosu na najviše prijavljenu maloprodajnu cijenu cigareta u Republici Hrvatskoj.

Tablica 1. Predmet oporezivanja, trošarinska osnovica i visina trošarine na duhanske preradevine

Duhanske preradevine	Trošarinska osnovica			Visina trošarine	
	2	3	4	Specifična trošarina	Proporcionalna trošarina
1	2	3	4	5	6
Cigarete	1000 komada	—	Maloprodajna cijena	370,00 kn	34% od maloprodajne cijene
Cigare	1000 komada	—	—	600,00 kn	—
Cigarilosi	1000 komada	—	—	600,00 kn	—
Sitno rezani duhan za savijanje cigareta	—	1 kg	—	600,00 kn	—
Ostali duhan za pušenje	—	1 kg	—	600,00 kn	—

Minimalna trošarina na cigarete iznosi 824,00 kuna za 1000 komada cigareta i plaća se ako je iznos ukupne trošarine obračunate prema komponentama specifična trošarina 375,00 kn za 1000 komada i proporcionalna trošarina 34% od maloprodajne cijene, niži od iznosa propisanog za minimalnu trošarinu (za cigarete sa uključenom maloprodajnom cijenom 26,71 kn za 20 komada cigareta i manje).

Ukazujemo da trošarinski obveznici i ostale osobe koje drže cigarete radi prodaje krajnjim potrošačima (npr. kiosci, trgovine, ugostiteljski objekti i druga maloprodajna mjesta) od 1. siječnja 2019. godine više nisu dužni popisati zalihe cigarete koje se nalaze kod njih u prometu te obračunati i platiti razliku trošarine na cigarete kada se poveća visina trošarine na cigarete kao i kada se poveća maloprodajna cijena cigareta.

3.4. Predmet oporezivanja, trošarinska osnovica i visina trošarine na duhanske proizvode

Duhanskim proizvodima smatraju se: grijani duhanski proizvod (eng. heat-not-burn tobacco product), e-tekućina i novi duhanski proizvodi (eng. novel tobacco product).

3.4.1. Predmet oporezivanja

3.4.2. Grijani duhanski proizvod

Grijani duhanski proizvod je proizvod namijenjen udisanju pare, bez procesa izgaranja, a koji se može smatrati supstitutom za duhanske prerađevine i sadrži prerađeni duhan namijenjen zagrijavanju.

Grijani duhanski proizvodi koji se sastoji od duhanskog punjenja i po izgledu je vrlo sličan cigareti. Ključna razlika u odnosu na klasičnu cigaretu je da se ovdje duhan samo grije putem električne naprave (držača) te ne dolazi do njegovog izgaranja. Razvrstavaju se u KN 2403 99 90 Carinske tarife. Na teritoriju Republike Hrvatske trenutno se puštaju u potrošnju proizvodi pod trgovačkim nazivom Heets (proizvođač PHILIP MORRIS) i Neo Sticks (proizvođač BAT). Radi se o prerađenom duhanu namijenjenom zagrijavanju putem uređaja koji je neovisan od samog punjenja.

3.4.3. E-tekućina

Predmetom oporezivanja smatra se proizvod namijenjen udisanju pare, bez procesa izgaranja, a koji se može smatrati supstitutom za duhanske prerađevine i sadrži tekućinu namijenjenu konzumiranju u elektroničkoj cigareti (eng. e-liquid intended for use in electronic cigarette) ili drugoj elektroničkoj napravi, neovisno o tome sadrži li nikotin ili ne. Znači da je predmet oporezivanja količina tekućine koja je sadržana u elektroničkoj cigareti ili u spremniku, odnosno posudi koja sadrži tekućinu koja će se koristiti u elektroničkoj cigareti ili drugoj elektroničkoj napravi, a ne elektronička cigareta ili elektronička naprava. Na tržištu se je pojavila nova generacija uređaja te se sve više umjesto naziva „elektronička cigareta“ koristi naziv „osobni isparivač“.

E-tekućine se razvrstavaju u KN 3824 99 56 – ako sadrže nikotin ili u podbroj 3824 99 57 ako ga ne sadrže. U sadržaju e-tekućine koja je namijenjena konzumiranju u elektroničkoj cigareti kao osnovni sastojci koriste se propilen glikol i/ili biljni glicerol i/ili arome i/ili nikotin. Navedeni sastojci mogu se koristiti u druge namjene - u prehrambenoj, kozmetičkoj i medicinskoj industriji te, primjerice, mogu biti sadržani u osvježivačima prostora, inhalatorima, farmaceutskim proizvodima i slično. Stoga je pri utvrđivanju trošarinskog statusa, odnosno određenja da li tekućina podliježe obvezi obračunavanja i plaćanja trošarine na e-tekućine potrebno utvrditi namjenu korištenja, odnosno da li se ta tekućina stavlja u promet kao gotov proizvod namijenjen krajnjem potrošaču za konzumiranje u elektroničkoj cigareti ili drugoj elektroničkoj napravi.

Pri tome se ukazuje da je potrebno konzultirati propise koji reguliraju ograničavanje uporabe duhanskih i srodnih proizvoda (Zakon o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda i srodnih proizvoda) kojima je u dijelu postupanja s elektroničkim cigaretama i spremnicima za ponovno punjenje (ako sadrži nikotin), između ostaloga, propisana obveza proizvođačima i uvoznicima (uključujući i trgovcima iz druge države članice Europske unije):

- podnošenja obavijesti ministarstvu nadležnom za zdravstvo o svim takvim proizvodima koje namjeravaju staviti na tržište

Republike Hrvatske, a koje podatke će ministarstvo objaviti na svojoj internetskoj stranici

- osigurati da se tekućina koja sadrži nikotin stavlja na tržište isključivo u za to namijenjenim spremnicima za ponovno punjenje koji nemaju obujam veći od 10 ml, u potrošnim elektroničkim cigaretama ili u ulošcima za jednokratnu uporabu i da ulošci ili tankovi ne premašuju obujam od 2 ml
- podnošenja podataka o obujmu prodaje prema robnoj marki i vrsti proizvoda jednom godišnje ministarstvu nadležnom za zdravstvo i ministarstvu nadležnom za financije.

Također je propisano da svako jedinično pakiranje elektroničkih cigareta i spremnika za ponovno punjenje (ako sadrži nikotin) mora sadržavati letak s propisanim podacima te da svako jedinično i vanjsko pakiranje mora sadržavati zdravstvena upozorenja.

Ujedno se ukazuje da se navedene odredbe odnose samo na elektroničke cigarete i spremnike za ponovno punjenje koji sadrže nikotin, dok su istim propisom u cilju zaštite zdravlja mladih i nepušača pooštrene mjere oglašavanja i promidžbe proizvoda koji se ne smatraju duhanskim i srodnim proizvodima, a koji svojim oblikom, nazivom ili namjenom neposredno potiču potrošnju tih proizvoda. Navedeno podrazumijeva i odnosi se na proizvode koji sadrže tekućinu namijenjenu konzumiranju u elektroničkoj cigareti, koja ne sadrži nikotin, a koja je prema trošarinskim propisima predmet oporezivanja.

Predmetom oporezivanja trošarinom na duhanske proizvode ne smatraju se elektroničke cigarete ili druge elektroničke naprave te ne podliježu obvezi obračuna i plaćanja trošarine. Međutim ukoliko je u elektroničkoj cigareti ili drugoj elektroničkoj napravi sadržana e-tekućina, neovisno o tome sadrži li nikotin ili ne, tada se e-tekućina smatra predmetom oporezivanja trošarinom.

Nikotinske otopine - baze te biljni glicerol, propilen glikol i prehrambena aroma ako se prodaju kao repromaterijal i koriste se u prehrambenoj, kozmetičkoj i medicinskoj industriji te nisu namijenjeni konzumiranju u elektroničkoj cigareti ili drugoj elektroničkoj napravi ne smatraju se predmetom oporezivanja te ne podliježu obvezi obračuna i plaćanja trošarine.

3.4.4. Novi duhanski proizvodi

Novim duhanskim proizvodom smatraju se proizvodi koji su u prometu na tržištu Republike Hrvatske, a također su namijenjeni udisanju pare, bez procesa izgaranja i mogu se smatrati supstitutom za duhanske prerađevine pod uvjetom da nemaju trošarinski status grijanog duhanskog proizvoda ili e-tekućine. Neki od novih duhanskih proizvoda koje nalazimo na hrvatskom tržištu su primjerice proizvodi koji se koriste u vodenim lulama i konzumiraju udisanjem pare, bez kemijskih pokazatelja koji dokazuju postojanje procesa izgaranja, kao što su: Hookah Squeeze-steam proizvod-pasta za nargile, Ice Frutz Hookah gel za nargile, Shiazto Stones (Ice Rockz-steam proizvod-kamen), kamenčići -parno kamenje za nargilu, big ice rockz koji se koristi u nargilama. Razvrstavaju se u KN 2403 99 90, 3824 99 92, 3824 99 93 i 3824 99 99 Carinske tarife.

3.5. Trošarinska osnovica i visina trošarine na duhanske proizvode

Trošarinska osnovica na grijani duhanski proizvod i novi duhanski proizvod je jedan kilogram i trošarina se obračunava prema visini trošarine propisanoj na ostali duhan za pušenje. Na e-tekućinu propisana je trošarinska osnovica 1 mililitar i trošarina se obračunava kao specifična trošarina propisana za 1 mililitar i iznosi 0,00 kuna.

Tablica 2. Predmet oporezivanja, trošarinska osnovica i visina trošarine na duhanske proizvode

Duhanski proizvodi	Trošarinska osnovica	Propisana visina trošarine specifična trošarina	Zakonska osnova predmeta oporezivanja
E-tekućine	1 ml	0,00 kn/1ml	čl. 94. st. 1. t. 2. ZOT -a
Grijani duhanski proizvod	1 kg	600,00 kn/1kg	čl. 94. st. 1. t. 1. ZOT –a
Novi duhanski proizvod	1 kg	600,00 kn/1kg	čl. 94. st. 2. ZOT-a

Tablica 3. Visina trošarine na e-tekućine u drugim državama članicama EU/trećim državama

Država	Predmet oporezivanja	Visina trošarine u EUR	Komentar
Finska	E – tekućina s i bez nikotina	0,30	
Portugal	E – tekućina s nikotinom	0,30	
Estonija	E – tekućina s i bez nikotina	0,20	
Švedska	E – tekućina s nikotinom	0,19	
Slovenija	E – tekućina s nikotinom	0,18	
Mađarska	E – tekućina s i bez nikotina	0,17	
Cipar	E – tekućina s i bez nikotina	0,12	
Litva	E – tekućina s i bez nikotina	0,12	
Rumunjska	E – tekućina s nikotinom	0,11	
Grčka	E – tekućina s i bez nikotina	0,10	
Italija	E – tekućina s i bez nikotina	0,08	0,04 eura za 1 ml e-tekućine bez nikotina
Latvija	E – tekućina s i bez nikotina	0,01	+ 0,005 eura po miligramu nikotina
Poljska	E – tekućina s i bez nikotina	0,12	od 1.7.2020. - 0.5 PLN = 0,12 eura za 1 ml
Srbija	E – tekućina s i bez nikotina	0,036	
Crna Gora	E – tekućina s i bez nikotina	0,90	

<http://documents.worldbank.org/curated/en/356561555100066200/pdf/E-Cigarettes-Use-and-Taxation.pdf>

<https://vaporproductstax.com/taxation-database/>

4. Tabelarni prikaz podataka o važećim maloprodajnim cijenama cigareta i promjenama visina trošarine na cigarete

Duhanske prerađevine se ne smiju prodavati po maloprodajnoj cijeni koja je viša od zadnje prijavljene važeće maloprodajne cijene određene marke cigareta Središnjem uredu Carinskoj upravi.

Prodaja cigarete po maloprodajnoj cijeni nižoj od zadnje važeće maloprodajne cijene za pojedinu marku cigareta koja je prijavljena Središnjem uredu Carinskoj upravi je dozvoljena. Naime prema zadnje prijavljenoj MPC cigareta izvršen je obračun i plaćanje trošarine na cigarete i zbog toga se ne mogu prodavati po većoj MPC.

Na internetskim stranicama Carinske uprave kontinuirano se objavljuju:

- 1) informacije o promjeni visine trošarine na cigarete pod linkom <https://carina.gov.hr/vijesti/donesena-uredbe-o-visini-trosarine-na-cigarete-sitno-rezani-duhan-za-savijanje-cigareta-i-ostali-duhan-za-pusenje/5561>,
- 2) tabelarni prikazi s važećim maloprodajnim cijenama cigareta pod linkom: <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinsko-postupanje/maloprodajne-cijene-cigareta-2566/tabelarni-prikaz-trosarine-na-cigarete/2579>

5. Maloprodajna cijena duhanskih prerađevina

Najvišu maloprodajnu cijenu po kojoj se duhanske prerađevine puštaju u potrošnju na teritoriju RH za svaku marku duhanskih prerađevina utvrđuju proizvođači ili njihovi predstavnici ili ovlaštene posrednici u RH te uvoznici. Maloprodajna cijena uključuje i trošarinu, carinu i PDV. Za duhanske prerađevine iste marke te u količinski jednakim pakiranjima ne smije se utvrditi različite maloprodajne cijene.

Prijaviti maloprodajnu cijenu za svaku marku duhanskim prerađevina mogu samo osobe koje su kod nadležnog carinskog ureda ishodile trošarinski status ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta (osim ovlaštenih držatelja trošarinskog skladišta koji vrše prodaju u izdvojenim prodajnim mjestima trošarinskih skladišta u zračnim lukama putnicima koji putuju u drugu državu članicu) ili registriranog primatelja ili povremeno registriranog primatelja ili uvoznika i ako su nositelji prava intelektualnog vlasništva na žig (proizvođači u RH) i/ili ako imaju pisano ovlaštenje (punomoć) nositelja prava intelektualnog vlasništva na žig duhanskih prerađevina o prijenosu prava na utvrđivanje odnosno prijavljivanje maloprodajne cijene za svaku marku duhanskih prerađevina. Ukazujemo da nije moguće da dvije osobe imaju ovlaštenje za utvrđivanje/prijavljivanje maloprodajne cijene za istu marku duhanskih prerađevina.

Navedene osobe moraju prijaviti maloprodajnu cijenu za svaki pojedini proizvod Središnjem uredu Carinske uprave 15 dana prije puštanja duhanskih prerađevina u potrošnju. Iznimno prijava povećanja maloprodajne cijene na cigarete može se podnijeti u roku od dva radna dana od dana stupanja na snagu Uredbe RH kojom se povećava visina trošarine na cigarete, a povećana maloprodajna cijena cigareta vrijedi sljedećeg dana od isteka toga roka.

Uz prvu prijavu maloprodajne cijene za svaku marku duhanskih prerađevina, osim proizvođača duhanskih prerađevina sa sjedištem u RH, Središnjem uredu Carinske uprave podnosi i od ovlaštenog sudskog tumača ovjereni prijevod punomoći nositelja prava intelektualnog vlasništva za utvrđivanje odnosno prijavljivanje maloprodajne cijene duhanskih prerađevina.

Preduvjet je da je za svaku marku duhanskih prerađevina prethodno izdano rješenje o upisu u Upisnik o markama duhanskih prerađevina od Ministarstva poljoprivrede. Prijava maloprodajni cijena duhanskih prerađevina podnosi se uporabom sustava elektroničke razmjene podataka na Obrascu P-MPC – Podaci o prijavljenim maloprodajnim cijenama za marku duhanskih prerađevina (Prilog 46 POT-a). Iznimno se može podnositi i pisanim putem u slučaju primjene roka od 2 dana za prijavu povećanja maloprodajne cijene na cigarete i to najkasnije do kraja uredovnog radnog vremena Središnjeg ureda Carinske uprave na dan isteka navedenog roka.

U slučaju ako se mijenja samo naziv marke duhanske prerađevine i maloprodajna cijena ostaje nepromijenjena potrebno je podnijeti Obrazac P-MPC, uz važenje slijedećeg radnog dana od dana podnošenja obrasca.

Podnošenje prijave maloprodajne cijene duhanskih prerađevina je odluka koja se tiče poslovne politike podnositelja prijave i nije vezana uz rokove prijavljivanja, te se računanje roka od 15 dana koji mora proteći prije puštanja duhanskih prerađevina u potrošnju prema tako utvrđenim cijenama, utvrđuje tako da se početak roka računa od prvoga idućeg dana ispravno podešenog elektroničkog Obrasca P-MPC. Primjerice ispravni elektronički Obrazac P-MPC je podnesen 25. 1. 2020., početak računanja roka je 26. 1. 2020. a duhanske prerađevine prema tako prijavljenim cijenama mogu se pustiti u potrošnju 10. 2. 2020. Ukoliko se iste puste u potrošnju prije toga roka smatrati će se nezakonitom i podlijegati trošarinskom prekršajnom postupanju.

Osobe koji nemaju pisano ovlaštenje nositelja prava intelektualnog vlasništva na žig duhanskih prerađevina mogu podnijeti zahtjev za preuzimanje duhanskih markica, i to po maloprodajnoj cijeni koju je prijavio nositelj prava ili osoba temeljem ovlaštenja nositelja prava intelektualnog vlasništva na žig duhanskih prerađevina.

Napominjemo da nije dozvoljena prodaja duhanskih prerađevina po višim maloprodajnim cijenama od zadnje prijavljene Središnjem uredu Carinskoj upravi. Tabela prikaz podataka o zadnje važećim maloprodajnim cijenama cigareta kontinuirano se objavljuju na internetskim stranicama Carinske uprave.

Povećanje visine trošarine na duhanske prerađevine treba odvojiti od eventualnog povećanja maloprodajne cijene na duhanske prerađevine s obzirom da je formiranje maloprodajne cijene odluka poslovne politike trošarinskih obveznika koji duhanske prerađevine stavljaju u promet na tržište RH.

U cilju suzbijanja stvaranja špekulativnih zalih duhanskih prerađevina od strane trošarinskih obveznika radi izbjegavanja plaćanja trošarine prije povećanje visine trošarine, uvodi se mjera kontrole izdavanja duhanskih markica. Carinska uprava može odbiti izdavanje dijela traženog broja duhanskih markica ako na temelju prethodne analize opravdanosti zahtjeva za preuzimanje markica utvrdi da se radi o broju koji prelazi redovito poslovanje i uobičajeno predvidiv opseg i dinamiku plasmana duhanskih prerađevina na tržištu u RH, vodeći računa o relevantnim poslovnim i tržišnim kretanjima, planiranom i očekivanom poslovno uvjetovanom širenju poslovanja i plasmana duhanskih prerađevina, uključujući i plasman novih duhanskih prerađevina te sezonski karakter poslovanja i plasman duhanskih prerađevina u određenom vremenskom razdoblju.

6. Trošarina na alkohol i alkoholna pića

6.1. Povećanje visine trošarine na etilni alkohol

Uredbom o visini trošarine na alkohol i alkoholna pića (Nar.nov., br. __/2020) koja je stupila na snagu 1. travnja 2020. ispunjava se obveza iz članka 149. ZOT-a prema kojem je Vlada RH dužna donijeti uredbu najkasnije u roku dvije godine od dana stupanja na snagu ZOT-a. Uredbom se povećava visina trošarine na etilni alkohol za 13,2 %, to jeste sa sadašnje visine od koja iznosi 5.300,00 kuna o hektolitr čistog alkohola na iznos od 6.000,00 kuna po hektolitr čistog alkohola (tj. 819 eura po hektolitr čistog alkohola).

Visina trošarine se ne mijenja za pivo, vino, ostala pića dobivena vrenjem osim piva i vina te iznosi:

- za pivo 40,00 kuna za 1% volumnog udjela alkohola sadržanom u jednom hektolitr gotovog proizvoda
- za mirna i pjenušava vina 0,00 kuna
- za ostala pića dobivena vrenjem osim piva i vina 0,00 kuna
- za međuproizvode s volumnim udjelom alkohola od 15% i većim, 800,00 kuna po hektolitr gotovog proizvoda
- za međuproizvode s volumnim udjelom alkohola manjim od 15%, 500,00 kuna po hektolitr gotovog proizvoda.

Sukladno Direktivi 92/84/EEZ minimalna visina trošarine na etilni alkohol ispod koje države članice ne smiju oporezivati etilni alkohol iznosi EUR 550/hlča. Republika Hrvatska je imala propisanu najnižu visinu trošarine od 715 eura (5.300,00 kn) a što je nakon Bugarske (koja ima trošarinu u iznosu od 562 eura) najniži iznos trošarine među državama članicama Europske unije. Prosječni iznos trošarina na etilni alkohol u Europskoj uniji iznosi 1.844 eura po hektolitr čistog alkohola, dok su u bližem okruženju visine trošarina na etilni alkohol u državama članicama Europske unije znatno više (u odnosu na predložene 819 eura po hektolitr čistog alkohola u Republici Hrvatskoj) i iznose kako slijedi

- Austrija: 1.200 eura po hektolitr čistog alkohola,
- Slovenija: 1.320 eura po hektolitr čistog alkohola,
- Mađarska: 1.032 eura po hektolitr čistog alkohola,
- Italija: 1.035 eura po hektolitr čistog alkohola,
- Poljska: 1.332 eura po hektolitr čistog alkohola,
- Slovačka: 1.080 eura po hektolitr čistog alkohola.

Također napominjemo kako je trošarina na etilni alkohol u Bosni i Hercegovini, s kojom imamo najdužu kopnenu granicu, određena u iznosu od 6.000 kuna po hektolitr čistog alkohola.

Osim fiskalnih učinaka, povećanjem trošarine na etilni alkohol postižu se i zdravstveni efekti u smislu smanjenja prekomjerne konzumacije alkoholnih pića, a sukladno, između ostaloga, i međunarodno preuzetim obvezama u okviru Svjetske zdravstvene organizacije.

Hrvatska je, prema podacima SZO, na 19. mjestu u zemljama Europske regije prema ukupnoj smrtnosti koja se može pripisati alkoholu, a na 10. mjestu po stopi raka koji se može povezati s konzumacijom alkohola.

Cjenovna politika je važna upravo u smanjenju pijenja kod djece i mladih jer alkoholna pića čini manje dostupnima. Alkohol je dostupan 87% petnaestogodišnjaka u Hrvatskoj, što je za 10% više od prosjeka drugih zemalja (HZJZ, ESPAD istraživanje provedeno 2015. godine).

Povećanje trošarine na etilni alkohol posljedično ima i učinak povećanja trošarine za male destilerije koje prema zakonodavnoj odredbi plaćaju trošarinu u visini od 50 % od pune stope.

6.2. Predmet oporezivanja, trošarinska osnovica i visina trošarine na alkohol i alkoholna pića

Trošarinski proizvodi – alkohol i alkoholna pića obuhvaćaju: pivo, vino, ostala pića dobivena vrenjem (osim piva i vina), međuproizvodi i etilni alkohol.

6.2.1. Predmet oporezivanja

6.2.1.1. Pivo

Prema čl. 62. ZOT-a pivom se smatraju:

- svi proizvodi obuhvaćeni tar. oznakom KN 2203 s volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 0,5 %
- svi proizvodi koji su mješavina piva i bezalkoholnih pića, obuhvaćeni tar. oznakom KN 2206 s volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 0,5 % vol. (npr. na tržištu prisutno pivo pod nazivom „Radler“).

6.2.2. Vina – mirna i pjenušava

U skladu s čl. 63. ZOT-a, predmet oporezivanja su mirna i pjenušava vina. Općenito rečeno vinom se smatraju proizvodi dobiveni od grožđa, a sav alkohol sadržan u vinu nastao je vrenjem, što znači da se ne smije dodavati alkohol.

6.2.2.2. Mirna vina

Mirna vina su svi proizvodi koji su obuhvaćeni tarifnim oznakama KN 2204 i 2205, osim pjenušavog vina, koja ispunjavaju sljedeće uvjete:

- volumni udio stvarnog alkohola veći je od 1,2 % vol., ali ne veći od 15 % vol., uz uvjet da je sav alkohol sadržan u gotovom proizvodu nastao vrenjem (moguće je obogaćivanje) ili
- volumni udio stvarnog alkohola veći je od 15 % vol., ali ne veći od 18 % vol., uz uvjet da je sav alkohol sadržan u gotovom proizvodu nastao vrenjem i da su proizvedeni bez obogaćivanja.

6.2.2.3. Pjenušava vina

Prema čl. 55. st. 3. ZOT-a pjenušava vina su svi proizvodi:

- koji su obuhvaćeni tarifnim oznakama KN 2204 10, 2204 21 10, 2204 29 10, 2205 204 i 2205,
- koji su punjeni u boce s posebnim čepom u obliku gljive, koji su pričvršćeni na poseban način (čep ne mora biti u obliku gljive) ili imaju povišeni tlak od tri ili više bara i
- kojima je volumni udio stvarnog alkohola veći od 1,2 % vol., ali najviše do 15 % vol., uz uvjet da je sav alkohol sadržan u gotovom proizvodu nastao vrenjem (moguće je obogaćivanje).

6.2.2.4. Ostala pića dobivena vrenjem osim piva i vina

Ostalim pićima koja se dobivaju vrenjem osim piva i vina u skladu s čl. 64. ZOT-a smatraju se ostala mirna pića dobivena vrenjem osim piva i vina i ostala pjenušava pića dobivena vrenjem osim piva i vina. U pravilu to su proizvodi od ostaloga voća (npr. voćna vina, jabukovača, kruškovača, medovina i dr.), ali mogu biti i od grožđa ako ne zadovoljavaju uvjete za vino.

6.2.2.5. Ostala mirna pića dobivena vrenjem (osim piva i vina)

Prema čl. 64. st. 2. ZOT-a to su svi proizvodi obuhvaćeni tarifnom oznakom 2204 i 2205 (koji nisu mirna i pjenušava vina) i proizvodi obuhvaćeni tarifnom oznakom KN 2206 (koji nisu pivo i ostala pjenušava pića dobivena vrenjem) koja imaju:

- volumni udio stvarnog alkohola veći od 1,2 %, ali najviše do 10 % (može se dodavati alkohola i obogaćivati) ili
- volumni udio stvarnog alkohola veći od 10 %, ali najviše do 15 %, pod uvjetom da je alkohol sadržan u gotovom proizvodu nastao vrenjem (može obogaćivanje, ali ne može dodavanje alkohola).

6.2.2.6. Ostala pjenušava pića koja se dobivaju vrenjem (osim piva i vina)

To su svi proizvodi obuhvaćeni tarifnim oznakama KN 2206 00 31 i 2206 00 39, kao i proizvodi koji su obuhvaćeni tarifnim oznakama KN 2204 10, 2204 21 10, 2204 29 10 i 2205, a koji nisu pjenušava vina:

- koji su punjeni u boce s čepom u obliku gljive, koji su pričvršćeni na poseban način, ili imaju povišeni tlak od tri ili više bara i
- kojima je volumni udio stvarnog alkohola veći od 1,2 % vol., ali najviše do 13 % vol. (znači može dodavanje alkohola, može obogaćivanje) ili
- kojima je volumni udio stvarnog alkohola veći od 13 % vol., ali najviše do 15 % vol., pod uvjetom da je alkohol sadržan u gotovom proizvodu nastao vrenjem (može obogaćivanje, a ne može dodavanje alkohola).

6.2.3. Međuproizvodi

Predmet oporezivanja su svi proizvodi s volumnim udjelom stvarnog alkohola većim od 1,2 % vol., ali ne većim od 22 % vol., obuhvaćeni tarifnim oznakama KN 2204, 2205 i 2206, a koji se ne mogu smatrati pivom, vinom ili ostalim pićima dobivenim vrenjem (čl. 65. ZOT-a).

6.2.4. Etilni alkohol

U etilni alkohol ulaze proizvodi koja se ne mogu razvrstati niti u piva, niti u vina, niti u ostala pića dobivena vrenjem, niti u međuproizvode

Etilnim alkoholom u smislu čl. 66. ZOT-a smatraju se:

- proizvodi obuhvaćeni tar. oznakom KN 2207 (etilni alkohol preko 80 % vol.) i 2208 (jaka alkoholna pića), s volumnim udjelom alkohola većim od 1,2 % vol., neovisno o tome jesu li ti proizvodi sastavni dio nekog proizvoda razvrstanog u drugo poglavlje KN-a
- proizvodi obuhvaćeni tar. oznakama KN 2204, 2205 i 2206 s volumnim udjelom alkohola većim od 22 %
- proizvodi koji sadržavaju alkohol za piće, bez obzira je li u otopini ili nije.

Na Internet stranici Carinske uprave pod linkom: <https://carina.gov.hr/posebnosti-prepoznavanja-i-deklariranja-proizvoda-s-udjelom-etilnog-alkohola-vecim-od-1-2-vol/6383> objavljena je Uputa koji sadrži detaljne informacije o posebnostima prepoznavanja i deklariranja proizvoda s udjelom etilnog alkohola većim od 1,2 % vol., koji podliježu obvezi obračunavanja i plaćanja trošarine, sa pozivom na zakonske odredbe. Dan je i Prilog 1. uz Uputu – orijentacioni (indikativni) popis proizvoda. Ako se u svim relevantnim provedbenim postupanjima (npr. kod puštanja robe u slobodan promet, nastanka obveze plaćanja trošarine općenito) utvrdi da neki proizvod sadrži udio etilnog alkohola (poljoprivrednog podrijetla znači nenedaturirani) veći od 1,2% vol. (npr. dokumentarnom i/ili fizičkom kontrolom), isti je potrebno smatrati trošarinskim proizvodom i obračunati propisanu trošarinu na alkohol i alkoholna pića.

6.3. Trošarinska osnovica i visina trošarine na alkohol i alkoholna pića

Na alkohol i alkoholna pića propisana je puna nacionalna visina trošarine i snižena visina trošarine. Snižena visina trošarine pri puštanju u potrošnju na teritoriju RH propisana je na etilni alkohol koje proizvode male destilerije i na pivo koje proizvode male nezavisne pivovare. Sniženu visinu trošarine na etilni alkohol u iznosu 3.000,00 kn po hektolitru čistoga alkohola imaju trošarinski obveznici proizvođači etilnog alkohola (ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta – proizvođač etilnog alkohola i proizvođač etilnog alkohola izvan sustava odgode iz članka 81. ZOT-a kao i druga pravna ili fizička osoba koja prvi put započinje s proizvodnjom etilnog alkohola u komercijalne svrhe) uz ispunjenje kumulativnog uvjeta da im je nadležni carinski ured odobrio proizvodnju u statusu male destilerije i da proizvodi do 10 hektolitara čistog alkohola godišnje. Visina trošarine na etilni alkohol primjenjuje se jednako i na etilni alkohol koje na teritorij RH isporučuju male destilerije sa sjedištem u drugoj državi članici odnosno sa sjedištem u trećoj državi ako je takva odredba sadržana u bilateralnim ili multilateralnim ugovorima između EU i treće države.

Tablica 4. Visine trošarina na alkohol i alkoholna pića

Vrsta alkohola i alkoholnih pića	Visine trošarina prema zakonu o trošarinama (u kn)
Mimo vina	0,00 kn/hl gotovog proizvoda
Pjenušava vina	0,00 kn/hl gotovog proizvoda
Ostala pića dobivena vrenjem osim piva i vina	0,00 kn/hl gotovog proizvoda
Međuproizvodi	800,00 kn/hl gotovog proizvoda (≥15 % vol.) 500,00 kn/hl gotovog proizvoda (<15 % vol.)
Etilni alkohol	6.000,00 kn/hl čistog alkohola 3.000,00 kn/hl čistog alkohola (male destilerije)
Pivo	40,00 kn za 1 % vol. udjela stvarnog alkohola u hl gotovog proizvoda (hl/alc)
Male nezavisne pivovare	
Za godišnju proizvodnju u hektolitrima	Iznos trošarine
≤ 5000	20,00 kn
5001 – 25.000	22,00 kn
25.001 – 75.000	24,00 kn
75.001 – 125.000	26,00 kn

Trošarinska osnovica:

- na pivo je 1% volumnog udjela stvarnog alkohola sadržanoga u jednom hektolitru gotovog proizvoda
- na vino, ostala pića dobivena vrenjem, osim piva i vina te međuproizvode je jedan hektolitar gotovog proizvoda
- na etilni alkohol je jedan hektolitar čistog alkohola izraženoga u volumnim postocima mjerenim pri temperaturi od 20°

7. Uplatni računi

Trošarinski obveznici koji sukladno trošarinskim propisima sami obračunavaju i plaćaju trošarinu, osim uvoznika, sukladno propisanim trošarinskim osnovicama i stopama odnosno u iznosima koji su na snazi na dan nastanka obveze obračunavanja trošarine dužni su istu uplatiti putem naloga za plaćanje na račun Državnoga proračuna sukladno Naredbi o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih

doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2019. godine (Nar. nov., br. 12/19):

Državni proračun	HR1210010051863000160
------------------	-----------------------

Trošarina se plaća u roku od 30 dana od dana nastanka obveze obračuna trošarine na duhanske prerađevine:

Model	Poziv na broj primatelja	Naziv
HR68	1090-OIB	Trošarina na duhanske prerađevine

Trošarina se plaća najkasnije do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po isteku obračunskog razdoblja na alkohol i alkoholna pića te duhanske proizvode iz čl. 94 ZOT-a:

Model	Poziv na broj primatelja	Naziv
HR65	1090-027-OIB	Trošarina na grijane duhanske proizvode
HR65	1090-035-OIB	Trošarina na e-tekućine
HR65	1090-043-OIB	Trošarina na nove duhanske proizvode
HR68	1066-OIB	Trošarina na alkohol
HR68	1074-OIB	Trošarina na pivo

Za razliku od naprijed navedenog, gdje trošarinski obveznik sam obračunava i plaća trošarinu, pri uvozu alkohola i alkoholnih pića te duhanskih prerađevina i duhanskih proizvoda trošarinski obveznik – uvoznik trošarinu plaća u skladu s carinskim propisima, a uvozna davanja (carina, posebne uvozne pristojbe, porezi, trošarina) obračunava nadležni carinski ured kod kojega se provodi carinski postupak puštanja robe u slobodan promet. Carinski dužnik dužan je u roku od 10 ili 30 dana (koji imaju povlaštenu status) obračunata uvozna davanja uplatiti na račune područnih carinskih ureda:

Račun po IBAN konstrukciji	Račun	Naziv korisnika
HR1810010051784500183	1001005-1784500183	Ministarstvo financija, Carinska uprava RH, Područni carinski ured Zagreb,
HR9310010051784500191	1001005-1784500191	Ministarstvo financija, Carinska uprava RH, Područni carinski ured Rijeka,
HR7610010051784500206	1001005-1784500206	Ministarstvo financija, Carinska uprava RH, Područni carinski ured Osijek,
HR5410010051784500214	1001005-1784500214	Ministarstvo financija, Carinska uprava RH, Područni carinski ured Split,

8. Registracija trošarinskog obveznika

Gospodarski subjekt koji želi poslovati s duhanskim prerađevinama i duhanskim proizvodima iz članka 94. ZOT-a te alkoholom i alkoholnim pićima mora uporabom sustava elektroničke razmjene podataka putem aplikacije e-trošarine carinskom uredu nadležnom prema sjedištu, odnosno prebivalištu podnijeti prijavu za upis u registar trošarinskih obveznika na elektroničkom Obrascu PUR (Prilog 1 POT-a), i to najkasnije osam dana prije prvog puštanja u potrošnju. Podnošenjem prijave za upis u registar trošarinskih obveznika odlučuje u kojem trošarinskom statusu želi poslovati. Ogdalni obrasci zahtjeva za ishođenje statusnih odobrenja nalaze se na internetskim stranicama CU-a: <https://carina.gov.hr/obraci-za-gospodarske-subjekte-registracija-i-ishodjenje-odgovarajuceg-trosarinskog-statusa/3707>

Ovlaštenjem za rad s trošarinskim ili duhanskim proizvodima smatra se usvajanje prijave za upis u registar trošarinskih obveznika od strane ovlaštenog službenika nadležnog carinskog ureda.

Trošarinski obveznici obvezni su nadležnom carinskom uredu prijaviti i svaku izmjenu podataka navedenu prilikom prijave u registar trošarinskih obveznika (promjena podataka), kao i prestanak djelatnosti zbog koje je obveznik upisan u registar trošarinskih obveznika (odjava), koristeći elektronički Obrazac PUR.

Gospodarski subjekt da bi mogao ispuniti navedene preduvjete mora voditi računa o ispunjavanju uvjeta koji im omogućuju podnošenje propisanih trošarinskih obrazaca uporabom sustava elektroničke razmjene podataka. Prema Pravilniku o podnošenju trošarinskih obrazaca i obrazaca posebnih poreza uporabom sustava elektroničke razmjene podataka (NN 144/14.) trošarinski obveznici podnose trošarinske obrasce uporabom sustava elektroničke razmjene podataka, i to korištenjem elektroničkog servisa CU-a e-Carina, aplikativnog podsustava e-Trošarine. Navedeno uključuje i podnošenje ispravaka odnosno izmjene podataka uporabom sustava elektroničke razmjene. Obveza podnošenja trošarinskih obrazaca putem aplikativnog sustava e-Trošarine je pravno obvezujuća te će se svaki drugi način podnošenja obrasca smatrati nepravovaljanim i podlijevati odgovarajućim sankcijama. Sve informacije o preduvjetima za korištenje sustava e-trošarine, načinu registracije za korištenje sustava e-trošarine, obvezi prijave i podnošenja obrazaca elektroničkim putem, zastupanjem od strane druge osobe, dostupne su na Internet stranici Carinske uprave <https://carina.gov.hr/istaknute-teme/e-carina/e-trosarine/2650> i <https://carina.gov.hr/pristup-informacijama/propisi-i-sporazumi/trosarinskopostupanje/najcesca-pitanja-i-odgovori-3645/e-trosarine-3899/3899>

Znači da je preduvjet trošarinskog poslovanja prijava djelatnosti i registracija trošarinskih obveznika te ishođenje odobrenja za odgovarajući trošarinski status.

Obveza podnošenja prijave za upis u registar trošarinskih obveznika ne odnosi se na osobe koje nabavljaju trošarinske proizvode i duhanske proizvode puštene u potrošnju na teritoriju Republike Hrvatske, dakle trošarinske proizvode na koje je već obračunata trošarina i dalje ih prodaju na teritoriju Republike Hrvatske odnosno otpremaju u drugu državu članicu EU ili izvoz.

9. Registracija trošarinskog obveznika za poslovanje s duhanskim prerađevinama

Gospodarski subjekti koji namjeravaju obavljati djelatnost proizvodnje, uvoza, primanja i otpremanja duhanskih prerađevina dužne su nadležnom carinskom uredu istovremeno podnijeti uz elektronički Obrazac PUR (kao prilog) i zahtjev za izdavanjem statusnih odobrenja koji mora sadržavati propisane podatke i priloge čije je postupanje utvrđeno u članku 6. Pravilnika o trošarinama. Ovisno o svojim poslovnim potrebama odlučuju žele li poslovati u statusu ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta, registriranog primatelja ili povremeno registriranog primatelja i uvoznika. U slučaju da nije priložen zahtjev za izdavanje statusnog odobrenja (a u Obrascu PUR je označen status za koji je potrebno ishoditi odobrenje), podnositelja se upućuje na njegovo podnošenje. Traženje dostave zahtjeva za statusno odobrenje vrši se putem aplikacije e-Trošarine vraćanjem obrasca na doradu korisniku pri čemu će carinski službenik upisati odgovarajuću napomenu. Nakon ishođenja pravomoćnog statusnog odobrenja za poslovanje s trošarinskim proizvodima, carinski ured elektroničkim putem verificira Obrazac PUR »datum unosa« te trošarinski obveznik može početi poslovati u odobrenom trošarinskom

statusu. Za trošarinski status – uvoznika usvojena prijava za upis u registar trošarinskih obveznika smatra se ovlaštenjem za rad s duhanskim prerađevinama.

Na elektroničkom Obrascu PUR obveznik odabire:

- u točki 7. kategorija trošarinskih proizvoda II. Duhanske prerađevine vrsta: a. cigarete i/ili b. cigare i/ili c. cigarilos i/ili d. sitno rezani duhan za savijanje cigareta i/ili e. ostali duhan za pušenje
- u točki 8. neki od odgovarajućih trošarinskih statusa i to:

- I. Ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta
 - a. proizvođač ili
 - b. trgovac
- II. Registrirani primatelj
- III. Povremeno registrirani primatelj
- IV. Primatelj iz članka 6. stavak 1. točka 4. ZOT-a
- IX. Uvoznik
- XVI. Registrirani pošiljatelj

Ukazujemo da proizvođači duhanskih prerađevina, pravne osobe sa sjedištem u RH, mogu započeti s proizvodnjom duhanskih proizvoda temeljem rješenja o udovoljavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti proizvodnje duhanskih proizvoda i upisa u Upisnik proizvođača sukladno Zakonu o duhanu. Ostali trošarinski obvezni također su dužni prije registracije kod Carinske uprave ishoditi rješenje Ministarstva poljoprivrede o upisu u Upisnik o uvoznicima i izvoznicima duhana i duhanskih proizvoda. Svaku marku duhanskih prerađevina s kojom namjeravaju poslovati trošarinski obveznici na duhanske prerađevine moraju upisati u Upisnik o markama duhanskih proizvoda koji se vodi pri Ministarstvu poljoprivrede.

Duhanske prerađevine se između država članica EU-a mogu kreirati samo u sustavu odgode plaćanja trošarine uz primjenu EMCS sustava. Pri tome skrećemo pozornost da i pošiljatelj i primatelj moraju imati odgovarajuće odobrenje za otpremu odnosno primitak duhanskih prerađevina u sustavu odgode plaćanja trošarine.

Gospodarski subjekti koji namjeravaju obavljati djelatnost proizvodnje, uvoza, primanja i otpremanja duhanskih proizvoda dužne su nadležnom carinskom uredu istovremeno podnijeti uz elektronički Obrazac PUR (kao prilog) i priloge čije je postupanje utvrđeno u članku 6. Pravilnika o trošarinama. Ovisno o svojim poslovnim potrebama odlučuju žele li poslovati u statusu:

- proizvođača – ako proizvodi ili smješta duhanske proizvode u skladištu proizvođača nakon unosa iz druge države članice Europske unije ili uvoza iz treće države na teritorij Republike Hrvatske
- trgovaca - ako unosi duhanske proizvode iz druge države članice Europske unije
- uvoznik- ako uvozi duhanske proizvode iz treće države te mu pri uvozu nastaje obveza obračunavanja trošarine na duhanske proizvode u skladu s carinskim propisima (osobe koje su registrirane u statusu proizvođač duhanskih proizvoda ili statusu ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta na duhanske prerađevine te duhanske proizvode nakon uvoza smještaju u trošarinsko skladište ili skladište proizvođača u sustavu odgode plaćanja trošarine ne moraju se registrirati u statusu uvoznika).

Trošarinskim obveznikom ne smatra se:

- osoba koja nabavlja duhanske proizvode koji su već pušteni u potrošnju na teritoriju Republike Hrvatske i dalje ih prodaje na teritoriju Republike Hrvatske

- osoba koja nabavlja duhanske proizvode koji su već pušteni u potrošnju na teritoriju Republike Hrvatske i dalje ih otprema u drugu državu članicu Europske unije ili u izvoz, a u kome slučaju može zahtijevati povrat plaćene trošarine u Republici Hrvatskoj.

Usvojena prijava za upis u registar trošarinskih obveznika smatra se ovlaštenjem za rad s duhanskim proizvodima.

Na elektroničkom Obrascu PUR obveznik odabire:

- u točki 7. kategorija trošarinskih proizvoda pod točkom IV. Duhanski proizvodi i duhanska sirovina i to: a. e-tekućina i/ili b. grijani duhanski proizvodi i/ili c. novi duhanski proizvodi
- u točki 8. Odgovarajući trošarinski status IX. Uvoznik i/ili status XVII. Ostali trošarinski obveznici točka 1. Osobe koje posluju s duhanskim proizvodima iz čl. 94. ZOT-a (e-tekućinu i/ili grijani duhanski proizvod i/ili novi duhanski proizvod) osim osoba koje posluju u statusu ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta na duhanske prerađevine, s mogućim odabirom samo jednog podstatusa ili:
 - proizvođač - navedeni status podrazumijeva osobe koje puštaju u potrošnju e-tekućinu i/ili grijani duhanski proizvod i/ili novi duhanski proizvod (osim osoba koji posluju u statusu ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta na duhanske prerađevine) ako obavljaju djelatnost proizvodnje ili uz djelatnost proizvodnje obavljaju smještaj u skladište proizvođača nakon unosa iz druge države članice EU ili uvoza iz treće države na teritorij RH, ili
 - trgovac- navedeni status podrazumijeva osobe koje puštaju u potrošnju e-tekućinu i/ili grijani duhanski proizvod i/ili novi duhanski proizvod (osim osoba koji posluju u statusu ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta na duhanske prerađevine) ako obavljaju unos iz druge države članice EU

Primjerice, ukoliko osoba obavlja djelatnost trgovine duhanskim proizvodima, odnosno unosi duhanske proizvode iz druge države članice Europske unije i uvozi duhanske proizvode iz treće države ili trećeg teritorija uz obračun trošarine, dužna se je registrirati u dva trošarinska statusa: trgovac i uvoznik.

Uz elektronički Obrazac PUR dostavlja podatak o mjestu proizvodnje/lokaciji skladišta duhanskih proizvoda te druge potrebne podatke na zahtjev nadležnog carinskog ureda.

Prijava za upis u registar trošarinskih obveznika usvojena od strane ovlaštenog službenika nadležnog carinskog ureda smatra se ovlaštenjem za rad (proizvodnja/trgovina) s duhanskim proizvodima.

Trošarinski obveznik koji već posluje u trošarinskom statusu ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta na duhanske prerađevine i namjerava obavljati djelatnost trgovine duhanskim proizvodima (unos duhanskih proizvoda iz druge države članice EU i uvoz iz treće države ili trećeg teritorija, radi smještaja u svoje trošarinsko skladište u sustavu odgod egistru trošarinskih obveznika koristeći elektronički Obrazac PUR odabirom u točki 7. kategorija trošarinskih proizvoda IV. Duhanski proizvodi i duhanska sirovina vrsta: a. e-tekućina i/ili b. grijani duhanski proizvodi i/ili c. novi duhanski proizvodi, i to najkasnije osam dana prije prvog puštanja u potrošnju.

U ovom slučaju ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta na duhanske prerađevine ne odabire u točki 8. trošarinski status IX. Uvoznik niti trošarinski status XVII. Ostali trošarinski obveznici točka 2. Osobe koje puštaju u potrošnju e-tekućinu/grijani duhanski proizvod/novi duhanski proizvod (članak 74.a ZOT-a) odnosno podstatus a. proizvođač niti podstatus b. trgovac.

Uz elektronički Obrazac PUR prilaže se zahtjev za dopunu trošarinskog odobrenja radi odobravanja skladištenja duhanskih proizvoda u trošarinskom skladištu. Nakon ishođenja pravomoćne dopune trošarinskog odobrenja za skladištenje duhanskih proizvoda u trošarinskom skladištu i provedene verifikacije prijave promjene, trošarinski obveznik može započeti poslovati (trgovati) s duhanskim proizvodima.

Trošarinski obveznik koji već posluje u trošarinskom statusu ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta na duhanske prerađevine i namjerava obavljati djelatnost proizvodnje duhanskih proizvoda mora prijaviti promjenu podataka u registru trošarinskih obveznika koristeći elektronički Obrazac PUR odabirom:

- u točki 7. kategorija trošarinskih proizvoda IV. Duhanski proizvodi i duhanska sirovina vrsta: a. e-tekućina i/ili b. grijani duhanski proizvodi i/ili c. novi duhanski proizvodi
- u točki 8. trošarinski status XVII. Ostali trošarinski obveznici točka 2. Osobe koje puštaju u potrošnju e-tekućinu/grijani duhanski proizvod/novi duhanski proizvod (članak 74.a Zakona) podstatus a. proizvođač.

Uz elektronički Obrazac PUR prilažu se prilozi propisani člankom 60. stavak 3. i člankom 117. stavak 3. POT-a.

Prijava promjene u registru trošarinskih obveznika verificirana od strane ovlaštenog službenika nadležnog carinskog ureda smatra se ovlaštenjem za proizvodnju s duhanskim proizvodima.

Bilješke
